

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන
1.1 අභිතකර මතය

කැළෑ දෙපාර්තමේන්තු අරමුදලේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් හා වියදම් ගිණුම සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(3) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මාගේ වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවල වැදගත් බව හේතුවෙන් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට අරමුදලේ ශේෂ පත්‍රය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු නොකරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 අභිතකර මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් අභිතකර මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ අභිතකර මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අරමුදල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය අරමුදල ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අරමුදල අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අරමුදලේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අරමුදලේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ භැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අරමුදලේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අරමුදලේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, අරමුදල ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව, සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කෙරේ.

<u>අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම</u>	<u>කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
<p>ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අනුව අරමුදලේ ගිණුම් පිළියෙල කර ඇති බව සඳහන් කර තිබුණ ද, ප්‍රමිතයේ සඳහන් ආකාරයට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයක් හා මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනයක් සකස් කර නොතිබුණු අතර එම ආකෘතිවලින් බැහැරව ශේෂ පත්‍රයක් සහ ආදායම් වියදම් ගිණුමක් පිළියෙල කර තිබුණි. තවද, 2020 අගෝස්තු 28 දිනැති අංක 01/2020 දරන රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛයට අදාළව නිකුත් කර ඇති මාර්ගෝපදේශ අංක 04 හි 5.2 ඡේදය ප්‍රකාරව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයක් හා ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශය ද පිළියෙල කර නොතිබුණි.</p>	<p>එකඟ වේ. 2023 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේ දී වරද නිවැරදි කරනු ලැබේ.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට හා රාජ්‍ය ගිණුම් මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කර ඉදිරිපත් කළ යුතුය.</p>

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

<u>විගණන නිරීක්ෂණය</u>	<u>කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
<p>(අ) 2020 අගෝස්තු 28 දිනැති අංක 1/2020 දරන රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛයේ 1 කොටසෙහි 15.1 ඡේදය ප්‍රකාරව අරමුදල සඳහා බැංකු ගිණුමක් පවත්වා නොතිබුණු අතර අරමුදලේ ගනුදෙනු වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ බැංකු ගිණුම ආශ්‍රයෙන් සිදුකර තිබුණි. පොදු ලෙජරයක් හා ජර්නලයක් පවත්වා නොගෙන ශේෂ පිරික්ෂුමක් ඉදිරිපත් කර තිබුණු අතර එහි හර ශේෂයන්හි එකතුව රු.268,733,101 ක් ද, බැර ශේෂයන්හි එකතුව රු.270,237,978 ක් ද වූයෙන් හර පැත්ත හා බැර පැත්ත අතර රු.1,504,877 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>එකඟ වේ. 2023 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේ දී වරද නිවැරදි කරනු ලැබේ.</p>	<p>ලෙජරය ඇතුළුව ගිණුම් පොත්පත් පවත්වා ඒ ආශ්‍රයෙන් නිවැරදි ආකාරයට ශේෂ පිරික්ෂුමක් පිළියෙල කළ යුතුය.</p>

(ආ)	පෙර වර්ෂයට අදාළව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලැබුණු රු.2,284,576 ක උසාවි දඩ මුදල පෙර වර්ෂ ගැලපීමක් වශයෙන් දක්වනු වෙනුවට සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායමක් වශයෙන් දක්වා තිබීමෙන් එම වටිනාකමෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම වැඩියෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් වී තිබුණි.	එකඟ වේ. 2023 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේ දී වරද නිවැරදි කරනු ලැබේ.	ගිණුම් කාල පරිච්ඡේදයට අදාළ ආදායම උපවිත පදනමට නිවැරදිව හඳුනා ගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඇ)	අරමුදලේ ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ රු.293,982 ක් වියයුතු පොලී ආදායම රු.350,708 ක් වශයෙන් රු.56,726 ක් වැඩියෙන් ද, රු.363,325 ක් වියයුතු ලැබිය යුතු පොලී ආදායම රු.52,250 ක් වශයෙන් රු.311,075 ක් අඩුවෙන් ද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කර තිබුණි.	එකඟ වේ. 2023 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේ දී වරද නිවැරදි කරනු ලැබේ.	පොලී ආදායම් නිවැරදිව ගණනය කර ගිණුම්වලට ඇතුළත් කළ යුතුය.
(ඈ)	වන අපරාධ සඳහා උසාවියෙන් අයකරන දඩ මුදල් අරමුදලේ ප්‍රධාන ආදායම් ප්‍රභවය වුවද, අඩවි වන කාර්යාල වෙතින් මාසිකව වාර්තා ලබාගෙන සැසඳීම් කර ලැබුණු මුදල් හා ලැබිය යුතු මුදල් හඳුනා ගෙන නොතිබුණු අතර ලැබෙන මුදල පමණක් ආදායම ලෙස සලකා තිබුණි. එබැවින් එම ආදායම් නිවැරදිව ගිණුම් ගැලපී ඇති බවට සනාථ කළ නොහැකි විය.	එකඟ වේ. 2023 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේ දී වරද නිවැරදි කරනු ලැබේ.	අඩවි වන කාර්යාලවලින් මාසික වාර්තා ලබාගෙන උපවිත පදනමට ගැලපීම් කර නිවැරදි ආදායම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කළ යුතුය.
(ඉ)	තොරතුරු කැඳවූ උසාවි 91 ක් අතරින් 26 කින් පමණක් ලැබුණු තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ලැබිය යුතු උසාවි දඩ මුදල් රු.1,544,877ක් පමණක් ශේෂ පත්‍රයට ඇතුළත් කර තිබුණි. 2023 වර්ෂයේ ලද 2022 වර්ෂයට අදාළ උසාවි දඩ මුදල් රු.1,202,434 ක් ද එම ලැබිය යුතු දඩ මුදල්වලට ඇතුළත් වී නොතිබුණි. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ලැබිය යුතු උසාවි දඩ මුදල්වල නිවැරදිතාවය සනාථ කළ නොහැකි විය.	එකඟ වේ. 2023 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේ දී වරද නිවැරදි කරනු ලැබේ.	ගිණුම් වර්ෂයට අදාළ සියලුම උසාවි දඩ මුදල් ආදායම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් හෙළිදරව් කළ යුතුය.

1.6 ආයෝජන කළමනාකරණය
පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කෙරේ.

<u>විගණන නිරීක්ෂණය</u>	<u>කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද වටිනාකම රු.700,000 ක් වූ ස්කන්ධ සහතිකයක් අරමුදල සතුව පැවතුණ ද, ඒ පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් හෙළිදරව් කර නොතිබුණු අතර එහි වලංගුභාවය පිළිබඳ විගණනයට සනාථ නොකරන ලදී.	විගණන නිරීක්ෂණ සමඟ එකඟ වන අතර, අරමුදලට ස්වාධීන වූ බැංකු ගිණුමක් විවෘත කිරීමෙන් පසු මෙම තත්ත්වය ඇති නොවන බව වාර්තා කරමි.	අරමුදලේ සියලුම ආයෝජන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් විය යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 1,443,723 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.18,927,751 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.17,484,028 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට රු.17,419,301 කින් ආරක්ෂණ වියදම් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

<u>විගණන නිරීක්ෂණය</u>	<u>කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
(අ) 2022 වර්ෂය තුළදී වෙළඳපොල පොලී අනුපාත ඉතා ඉහළ මට්ටමකින් වැඩි වී තිබුණ ද, අරමුදලේ ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ලබාගෙන තිබූ පොලී අනුපාතයන් පිළිවෙලින් සියයට 5.5 ක්, 7.75 ක් හා 5.25 ක් තරම් අඩු මට්ටමක විය. ඒ අනුව වඩා වාසිදායක ආකාරයට අරමුදලේ ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජනයන් සිදු කර නොතිබීමෙන් ලබාගත හැකිව තිබූ ආදායම් අහිමි වී තිබුණි.	ස්ථාවර තැන්පතු අවලංගු කර 2023 වර්ෂයේ පවතින වෙළඳපල පොලී ප්‍රතිශතයන් යටතේ නැවත ආයෝජනය කිරීමට උපදෙස් දෙන ලදී.	වඩා වාසිදායක ආකාරයට අරමුදලේ ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජනයක් සිදු කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ත්‍යාග අරමුදල් කේතය යටතේ වැයකළ වියදම රු.5,605,305 ක් වූ අතර එය මුළු වියදමින් සියයට 13 ක් විය. එසේ වුවද, අදාළ නඩු කටයුතු අවසන් වී අරමුදලට දඩ මුදල් බැර කර තිබියදී 2019 වර්ෂයේ සිට නිලධාරීන්ට ත්‍යාග මුදල් ලබා දී නොතිබීමත්, ඉතා ප්‍රමාද කර ලබා දීමත් සිදුවන බවට තොරතුරු හෙළිදරව් විය. කොළඹ කලාප කාර්යාලයේ නිලධාරීන් සඳහා සෘජුව ලබා දෙන ලද රු.387,528 ක් වූ ත්‍යාග මුදල ගෙවීම 2022 දෙසැම්බර් 20 දින සිට 28 දක්වා කාලය තුළ පමණක් වීමට හේතු පැහැදිලි නොවීය.	2019 වර්ෂයේ සිට ත්‍යාග මුදල් ලබාදීමේ කටයුතු සිදුකර ඇතත් එය ප්‍රමාද වී ඇත්තේ 2020 වර්ෂයේ සිට covid 19 වසංගත තත්ත්වය නිසා කම්පු රැස්වීම් පාලනය කර තිබූ හෙයින් හා සාමාන්‍ය කාර්යාල කටයුතු නිසි පරිදි ඉටු නොවීම නිසාය.	පවතින පද්ධතිය වැඩි දියුණු කර ත්‍යාග මුදල් ලබා දීමේ ප්‍රමාදය වලක්වා ගනිමින් වඩාත් කාර්යක්ෂම හා ඉහළ ගුණාත්මක භාවයකින් යුත් සේවාවක් ලබා ගත හැකි වන පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කෙරේ.

<u>විගණන නිරීක්ෂණය</u>	<u>කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
දෙපාර්තමේන්තුවේ ආරක්ෂක හා නීති ක්‍රියාත්මක අංශයේ සහ විශේෂ විමර්ශන අංශයේ රාජකාරි දෙපාර්තමේන්තුවේ	මෙම ඒකකය මගින් ව්‍යාන්තර ආරක්ෂා කිරීමට විශේෂ මෙහෙවරක් සිදු කර	ප්‍රාදේශීය කාර්යාලවලින් හා ප්‍රධාන කාර්යාලයෙන් සිදුවිය යුතු කාර්යභාරය හා කාර්ය

සාමාන්‍ය පරිපාලන කටයුතු වන බැවින් එම වියදම් දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා වෙන් කර ඇති භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මඟින් දැරිය යුතු වුවද, එම අංශයේ ඉන්ධන සඳහා අරමුදලින් රු.1,096,950 ක් වැයකර තිබීම අරමුදලේ අරමුණුවලට අනුකූල නොවන බවට නිරීක්ෂණය විය.

ඇත. එය වන ආඥා පනතේ 64 (අ) (V), (VI) වගන්තිවලට අනුකූලය. එබැවින් මෙම ඒකකය සඳහා දරන ලද වියදම් වන සංරක්ෂණ අරමුදලෙන් දැරීම වන සංරක්ෂණ ආඥා පනතට පටහැනි නොවන බව නිරීක්ෂණය වේ.

සාධනය ඇගයීමට ලක්කර අරමුදලේ කාර්යයන් සඳහා අනුමත අයවැය ප්‍රතිපාදන මඟින් වියදම් දැරිය යුතු අතර භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන වෙන්කරගෙන ඇති අංශ සඳහා අරමුදලින් වියදම් නොදැරිය යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 වාර්ෂික කාර්යසාධන වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කිරීම පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කෙරේ.

<u>විගණන නිරීක්ෂණය</u>	<u>කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
2020 අගෝස්තු 28 දිනැති අංක 1/2020 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයක් 1 කොටසෙහි 15.1 හි සඳහන් මුදල් රෙගුලාසි 877(2) ප්‍රකාරව අරමුදල ආරම්භයේ සිටම වාර්ෂික කාර්යසාධන වාර්තා සකස් කර පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	අදහස් දක්වා නොමැත.	වාර්ෂික කාර්ය සාධන වාර්තා පිළියෙල කර නියමිත දිනට පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

4.2 අයවැය පාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

<u>විගණන නිරීක්ෂණය</u>	<u>කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
(අ) අරමුදලේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම රු.මිලියන 70 ක් වුවද, ත්‍යාග වියදම රු.මිලියන 16 ක් වීමෙන් සියයට 77 ක විචලනයක් පැවති අතර නිසි ඇගයීමකින් තොරව ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීම ඊට හේතුව වී තිබුණි.	ඉදිරියේදී ආදායම් ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කිරීමේදී සත්‍ය වශයෙන් ලභා විය හැකි වටිනාකම් උපකල්පනය කර අපේක්ෂිත ඉලක්කයන් කරා ලභා විය හැකි අයවැයක් පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කරමි.	නිවැරදි පුරෝකචනයන් අනුව අයවැය ලේඛනය පිළියෙල කළ යුතුය.
(ආ) නීති හා ආරක්ෂණ වියදම් සඳහා වූ රු.12,000,000 ක මුල් ඇස්තමේන්තුව භාණ්ඩාගාර අනුමැතියකින් තොරව රු.42,000,000 ක් වශයෙන් සංශෝධනය කර තිබුණ ද, එහි ත්‍යාග වියදම රු.8,222,902 ක් පමණක් විය. ඒ අනුව වියදම අඩු මට්ටමක පැවතියදී ඇස්තමේන්තුව සියයට 250 කින් ඉහළ නංවා ගැනීම මතභේදයට තුඩුදෙන කරුණක් විය.	ශ්‍රී ලංකාව මුහුණදී ඇති ආර්ථික පසුබෑම මූල්‍ය දුෂ්කරතා හා වෙළඳ පොලේ භාණ්ඩ හා සේවා හිඟ වීම නිසා අපේක්ෂිත ඉලක්ක කරා ලභා වීමට නොහැකි විය.	නියමිත අනුමැතිය ලබා ගෙන අවශ්‍යතාව මත පමණක් ඇස්තමේන්තු සංශෝධනය කළ යුතුය.